

Ügyszám:

1050-0/2019

2019 FEBR 04.

Peldány:

Kezelőiroda:

Melléklet:

3 db

du

T. Alkotmánybíróság

Az első fokon eljáró Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság útján,
a 4.K.27.414/2017. sz. ügyben a Kúria Kfv.IV.35.407/2018/2.végzése ellen.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. tv. 27. §-a alapján [REDACTED]

[REDACTED] képviselőjében az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztjük elő:

Kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Kfv.IV.35.407/2018/2. sz. alatti végzésének alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azt semmisítse meg.

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei:

a) Pertörténet:

Indítványunk, határozott kérelmünk: Kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Kfv.IV.35.407/2018/2. sz. alatti végzését semmisítse meg, megállapítva a 1952. évi III. tv. (Pp.) 340/A. § (2) bekezdésének Alaptörvény ellenes alkalmazását mivel az alkalmazás sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében meghatározott jogorvoslati jogosultságot.

Az ügyben korábban eljáró hatóságok, illetve bíróság:

Magyar Államkincstár Somogy Megyei Igazgatóság Államháztartási Iroda.

Határozat száma: SOM-ÁHI/1234/5/2017

Magyar Államkincstár Önkormányzati Főosztály

Határozat száma: KINCSTK/16100-2/2017

Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság

Ítéletének ügyszáma: 4.K.27.4144/2017/7/II

A Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság	
Ügyszám kezdőiraton:	
Érkezett:	2019 -01- 28
Peldányszám:	
Melléklet:	
Ügyszám utóiraton:	4.K.27.414/2017/AC

A közigazgatási ügy lényege, hogy az önkormányzat működési engedéllyel rendelkezik falugondnoki szolgáltatásra, és ennek alapján központi költségvetési támogatásra vagyunk jogosultak. A szolgáltatás ellátására használt gépjármű forgalmi rendszám változását 2015-ben 4 hónapos késéssel jelentettük be az illetékes kormányhivatalnál, mit működtetést engedélyező szervnél. A kormányhivatal a nyilvántartásban a változást nem visszamenőlegesen, hanem a határozat jogerőre emelkedésének időpontjára módosította, így négy hónapig nem a nyilvántartásban megjelölt rendszámú gépjárművel végeztük a szolgáltatást. Emiatt a MÁK Somogy Megyei Igazgatósága a SOM-ÁHI/1234/5/2017 sz. határozatával 4 havi, összegszerűen: 833.333.-Ft „jogtalanul igénybe vett” állami támogatás és kamatai visszafizetésére kötelezte az önkormányzatot.

A jogtalan igénybevételt az eljáró hatóságok a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. Korm. rendelet 27. §, illetve 8. § (2) bekezdésének első mondatával indokolták.

A 369/2013. sz Korm. rendelet 27. (1) bek. szerint: *„A fenntartó köteles kérelmezni az adatmódosítást, ha a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett adatok megváltoznak.”*

A 8. § (2) bekezdése szerint: *„Adatmódosítás esetén az engedélyes – ha a működést engedélyező szerv későbbi időpontot nem állapít meg – az adatmódosítás végrehajthatóvá válásának időpontjától kezdődően működtethető az adatmódosításnak megfelelően. A működést engedélyező szerv a 28. § (1) bekezdése szerinti adatokat a módosítási ok bekövetkezésének időpontjára visszamenőleges hatállyal módosítja.”*

Az elsőfokú határozat ellen fellebbezéssel éltünk a Magyar Államkincstár Önkormányzati Főosztályához, ahol az elsőfokú határozatot KINCSTK/16100-2/2017. sz. határozattal helybenhagyták.

Ezt követően kértük az alperesi határozatok felülvizsgálatát az illetékes közigazgatási bíróságtól. A bíróság elé terjesztett keresetlevélben arra hivatkoztunk, hogy a Magyar Államkincstár hatáskörét túllépve állapította meg, hogy jogtalanul vettük igénybe az állami támogatást. Ebben a tárgyban a működést engedélyező szervnek van ellenőrzési jogosultsága a fent megjelölt kormányrendelet V. fejezetében írottak szerint. Sérelemztük, hogy a Korm. rendelet 8. § (2) bekezdésének utolsó mondatát nem vettük figyelembe.

A gépjármű adatai megfelelnek a jogszabály 28. § (1) bekezdésében írottaknak, tehát a jogszabály betartása mellett a működést engedélyező szervnek kötelessége lett volna visszamenőleges hatállyal módosítani a szolgáltatói nyilvántartást. Azért, mert nem történt meg a jogszabály szerinti visszamenőleges hatályú módosítás, nem lehet minket törvényesen kötelezni az állami támogatás visszafizetésére. A késedelmes adatmódosítás esetére szankciót határoz meg a jogszabály, a szankció azonban nem a folyósított állami támogatás jogtalannak minősítése. Hangsúlyoztuk azt is, hogy a szolgáltatást folyamatosan végeztük és szolgáltatói nyilvántartásba is fel voltunk véve. A közigazgatási bíróság keresetünket 4.K.27.4144/2017/7/II. sz. alatt elutasította. Az ítélet indokolását itt nem kívánjuk részletezni, mert az eddig leírtakat is az általános pertörténet miatt ismertettük, de az eddig leírtak nem képezik az alkotmányjogi panasz lényegét.

Az alkotmányjogi panasz lényege, hogy a közigazgatási bíróság elutasító ítélete ellen felülvizsgálati kérelmet terjesztettünk elő a Kúriához, ahol kérelmünket a Kfv.IV.35.407/2018/2 sz. alatti végzéssel érdemi vizsgálat nélkül hivatalból elutasították.

Az elutasítás az 1952. évi III. tv. (Pp.) 340/A. § (2) bekezdésén alapult.

Idézzük ezt a jogszabály helyet:

„2) Nincs helye felülvizsgálatnak

a) az adóhatóságnál fennálló, továbbá az adók módjára behajtandó köztartozásnak minősülő fizetési kötelezettséget megállapító,

b) a bírságot kiszabó és

c) a kisajátítási ügyekben, ha a közigazgatási hatósági ügyben vagy a bírságot kiszabó határozatban megállapított fizetési kötelezettség, illetőleg kártalanítási összeg az egymillió forintot nem haladja meg.”

Az nem vitás, hogy a minket súlytó marasztalás, fizetési kötelezettség nem haladja meg az egymillió forintot. Az idézett eljárási szabály szerintünk mégsem alkalmazható. A fizetési kötelezettség nem az adóhatóságnál fennálló, továbbá az adók módjára behajtandó köztartozásnak minősülő kötelezettség.

Ezen állítás indokoláshoz idézni kell az alperesi MÁK elsőfokú, SOM-ÁHI/1234/5/2017 sz. hatósági határozatának rendelkező részéből a következőket:

„Amennyiben az Önkormányzat visszafizetési kötelezettségének a határozat jogerőre emelkedését követő 90 napon belül nem tesz eleget, a Magyar Államkincstár beszédési megbízást nyújt be az önkormányzat ellen. Ha a beszédési megbízás 90 napon belül nem teljesül, a követelés és annak kamata köztartozásnak minősül, és azt az állami adóhatóságok adók módjára hajtja be.”

Az általunk vitatott „jogosulatlan igénybevétel” -ből következő marasztalás Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.) 60/A. §-án alapul. Az alábbiakban idézzük ezen szakaszok 2017. áprilisában hatályos szövegét azzal, hogy kiemeljük azon részt, melyet az alkotmányjogi panasz szempontjából lényegesnek tartunk:

„60/A. § (1) Ha a helyi önkormányzat

a) a támogatáshoz valótlan adatot szolgáltatott,

b) az igénybe vett támogatást nem a megjelölt célra használta fel,

c) a jogszabályban meghatározott arányt meghaladó mértékű támogatást vett igénybe, illetve

d) a támogatásra vonatkozó valamely feltételt megszegett

*[e Fejezet alkalmazásában az a)-d) pont a továbbiakban együtt: jogosulatlan igénybevétel], a támogatásról vagy annak a **jogosulatlan igénybevétellel érintett részéről haladéktalanul köteles lemondani és azt visszafizetni.***

*(2) Jogosulatlan igénybevétel esetén és a visszafizetési kötelezettség késedelmes teljesítése esetén a helyi önkormányzat jogszabályban meghatározott mértékű ügyleti, illetve azon felül késedelmi kamatot fizet. **Ha a helyi önkormányzat visszafizetési kötelezettségnek nem tesz eleget, a kincstár - az engedélyezett részletfizetés kivételével - beszédési megbízást nyújt be a kötelezett fizetési számlájára.***

(3) A helyi önkormányzat kérelme alapján a visszafizetési és kamatfizetési kötelezettségére vonatkozóan - a késedelmi kamat kivételével - a kincstár legfeljebb tizenkét havi részletfizetést engedélyezhet, ha a kérelmező igazolja, hogy kötelező feladatainak ellátását az egyösszegű visszafizetés veszélyeztetné. A részletfizetésről hozott határozattal szemben nincs helye fellebbezésnek. A részletfizetési kérelem benyújtására meghatározott határidő elmulasztása esetén igazolási kérelem benyújtásának nincs helye.

(4) Ha a helyi önkormányzat a részletfizetést engedélyező határozatban foglalt fizetési kötelezettségének a határozatban foglaltak szerint nem tesz eleget, a visszafizetési és kamatfizetési kötelezettség egy összegben, azonnal esedékessé válik. Ha az így keletkezett egyösszegű fizetési kötelezettséget a kötelezett az esedékessé válást követő tizenöt napon belül nem teljesíti, a kincstár beszedési megbízást nyújt be a kötelezett fizetési számlájával szemben.”

Megállapítható, hogy a fent idézett alperesi elsőfokú határozat első mondata az idézett tv. 60/A. §. (2) bekezdésében írottaknak felel meg.

A határozat második mondata az Áht. 83. § (4) bekezdésében alapul, a következők szerint:

*„Ha az e törvényben foglaltak alapján a kincstár által a helyi önkormányzat fizetési számlájára benyújtott **beszedési megbízás kilencven napon belül nem teljesül**, a követelés és annak kamata köztartozásnak minősül és azt az állami adóhatóság adók módjára hajtja be.”*

Az eljáró alperesi hatóságok a marasztalás végrehajtása tárgyában a fent idézett hatályos jogszabályoknak megfelelően jártak el.

A fizetési kötelezettség elsődleges végrehajtásának módja a beszedési megbízás, ezt pedig a Pp. 340/A. §. (2) bekezdése nem említi.

Az „adók módjára, köztartozásnak minősülő” behajtás egy későbbi, másodlagos, a jogerőtől számított 90+90 nap után azzal a feltétellel következik be, ha a beszedési megbízás eredménytelennek minősül.

A marasztalás tárgyában részletfizetés is adható, és amennyiben az önkormányzat a részletfizetési határozatban írottaknak nem tesz eleget a kötelezettség azonnal esedékessé válik. Ez esetben a fent idézett Áht. 60/A § (4) bekezdése alapján ekkor is „csak” beszedési megbízást lehet érvényesíteni a kötelezettekkel szemben.

A Kúria a jelen alkotmányjogi panasszal támadott Kfv.IV.35.407/2018/2. sz. alatti végzésével a fentieket nem vette figyelembe, amikor felülvizsgálati kérelmünket hivatalból elutasította. Ezt a kúriai döntést tartjuk alkotmányellenesnek, mivel elzárt minket egy törvényben biztosított rendkívüli jogorvoslati lehetőségtől.

b) Jogorvoslati lehetőség kimerítése:

A Kúria végzése ellen jogorvoslatnak nincs helye.

c) Alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje:

A sérelmezett kúriai döntést 2018. december 06. napján vettük kézhez, így az alkotmányjogi panasz benyújtása 60 napon belül van. Mindezek alapján az Abtv. 30. § (1) bekezdésében biztosított határidő megtartott.

d.) Az alkotmányjogi panasz befogadhatósága tárgyában:

Alulírott indítványozó önkormányzat, tehát közhatalmi jogosítványokkal is rendelkezik. Ismerve az Alkotmánybíróság 3091/2016. (V.12.) AB határozatában írottakat, határozottan kijelentjük, hogy **minket magánjogi jogalanyként ért eljárásjogi alkotmány sérelem** és nem közhatalmi jogosítvány gyakorlójaként. A közigazgatási peres eljárás irataiból és az általunk leírt tényállásból megállapítható, hogy **mint fenntartó**, falugondnoki szolgáltatást működtetünk és e szolgáltatás állami támogatását vonta meg tőlünk szerintünk jogellenesen a közigazgatási per alperese a Magyar Államkincstár.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. (Szoc.tv.) 56.§-a és 57.§ (1) bek. a.) pontja szerint:

„56. § (1) A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják.

(2) A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat.

57. § (1) Szociális alapszolgáltatások

a) a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás”

A falugondnoki szolgáltatás, mint szociális alapszolgáltatás tartalmát a Szoc.tv. 60. §-a szabályozza. Az (1) bekezdés szerint:

„60. § (1) A falugondnoki, illetve tanyagondnoki szolgáltatás célja az aprófalvak és a külterületi vagy egyéb belterületi, valamint a tanyasi lakott helyek intézményhiányából eredő hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése.”

A szolgáltatás biztosításához az önkormányzatnak működtetési költségre van szüksége, amit az állami költségvetés támogatás formájában biztosít a Szoc.tv. 125. §-a szerint:

„125. § A települési önkormányzat által megállapított és folyósított pénzbeli és természetben nyújtott ellátások kiadásaihoz, továbbá a közcélú foglalkoztatás költségeihez, valamint a helyi önkormányzatok, illetve társulásaik által fenntartott szociális szolgáltatók és intézmények működési költségeihez az állam - a központi költségvetési törvényben foglaltak szerint

a) központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatással;...járul hozzá.”

Azáltal, hogy tőlünk, mint fenntartótól az alperes támogatást vont meg, és ezt mi jogtalannak tartjuk, nem közhatalmi jogosítványokat gyakorlunk, hanem az önkormányzat, mint állami szerv eljárása magánjogi jogalany vonatkozásában értelmezhető. **Mindezek alapján kérjük a panasz befogadását**, arra való különös tekintettel is, hogy az alkotmányjogi sérelem nem anyagi jogi, hanem eljárásjogi.

2. Alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása:

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése:

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerint:

„(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása:

Az Alaptörvény elismeri mindenki jogát ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, közigazgatási és más hatósági döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

A Kúriához előterjesztésre kerülő felülvizsgálati kérelem rendkívüli jogorvoslat.

Egyet értünk az Alkotmánybíróság azon döntéseivel, miszerint a polgári perrendtartásban meghatározott felülvizsgálat, mint rendkívüli jogorvoslat szabályozása során **a törvényhozás meghatározhatja a felülvizsgálat alá eső jogerős döntések körét.** {3019/2014. (II. 11.) AB végzés, Indokolás [27], 3251/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [25]}

A Pp. 340/A § (2) bekezdésében írt törvényi rendelkezés nem más, mint a rendkívüli jogorvoslat törvény által meghatározott korlátja. A törvényhozó a jogorvoslati megengedhetőségnek együttes, **kettős korlátot** határozott meg. Az egyik korlát az értékhatár (1 millió forint), a másik korlát az ügyek meghatározása: az adóhatóságnál fennálló fizetési kötelezettséget megállapító, továbbá az adók módjára behajtandó köztartozásnak minősülő fizetési kötelezettséget megállapító, a bírságot kiszabó és a kisajátítási ügyek.

A Kúria döntését azért tartjuk alkotmányellenesnek, mert szerintünk a perbeli ügy nem tartozik az a Pp.340/A.§ (2) bekezdésben írt ügyek közé. Az adók módjára történő behajtást a közigazgatási határozat – a jogszabálynak megfelelően - csak egy későbbi feltétel bekövetkezése esetén írja elő. A határozat szerint a jogosulatlan igénybevétel visszafizetésének elsődleges módja a beszédési megbízás. A jogalkotónak nem volt szándéka az önkormányzatokat közvetlen „adók módjára behajtandó” tartozással marasztalni, erre csak kivételes esetben az Áht.83.§. (4) bekezdése szerint akkor kerülhet sor, ha a beszédési megbízás nem vezetett eredményre.

A beszédési megbízás alkalmazhatósága kincstár és önkormányzat viszonyában már foglalkoztatta az Alkotmánybíróságot a 23/2003 (V.13) AB határozat szerint.

A beszédési megbízás, mint a pénzbeli marasztalás végrehajtásának leggyakoribb módja {ma már a Vht.7.§ (1) bekezdése utal a pénzforgalom lebonyolításáról szóló 35/2017. (XII. 14.) MNB rendelet 37.§ (1) bekezdésére, amely szerint: „*A beszédési megbízással a kedvezményezett megbízza a fizetési számláját vezető pénzforgalmi szolgáltatót, hogy fizetési számlája javára, a fizető fél fizetési számlája terhére meghatározott összeget szedjen be.*”} elsődlegesen olyan jogviszony során alkalmazható, ahol a jogegyenlőség a felek között biztosított.

A jogegyenlőséget a MÁK és az önkormányzatok között az Áht.tv. biztosítja. Az önkormányzatok az állami támogatást csak meghatározott célra és meghatározott módon lehet felhasználni. Mindezt az állam jogosult ellenőrizni. Az ellenőrzés tartalmilag a támogatás elszámolását jelenti. Az elszámolás polgári jogi fogalom.

Ha az elszámolás jogosulatlan igénybevételt állapít meg, akkor a felhasználó önkormányzat a jogosulatlanul igénybe vett részről köteles lemondani, az köteles visszafizetni. A „lemondás”, a „visszafizetés” elsődlegesen polgári jogi fogalmak.

A Pp. 340/A. § (2) a.) pontjában **meghatározott korlát**: „*a) az adóhatóságnál fennálló, továbbá az adók módjára behajtandó köztartozásnak minősülő fizetési kötelezettséget megállapító,*” fizetési kötelezettség végrehajtása során már **olyan jogalanyok közt** megy foganatba a végrehajtás, **ahol az állami kényszer közvetlenül érvényesül** az állami adó és vámhatóság részéről Az adózás rendjéről szóló 2003 évi XCII tv.72.§ (1) bek. d.) pontja alapján.

A Kúria döntésével a jogalkalmazó a jogorvoslati korlátot kitágította, kiterjesztette azáltal, hogy a beszédési megbízást, mint a marasztaló határozat elsődleges végrehajtási módját figyelmen kívül hagyta. **A jogorvoslathoz való jog alapvető alkotmányos jog, amely csak a törvényhozó által korlátozható. A törvényhozó által meghatározott korlát jogalkalmazó általi kiterjesztése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében írottakat, ezért alkotmányellenes. Közvetve sérül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog is.**

Érintettség, indítványozói jogosultság:

Az érintettségünk formai és tartalmi tényekkel indokolható.

Formai tény: azon per felperesei vagyunk mely perben a sérelmes kúriai végzés elzárt minket a törvényben meghatározott rendkívüli jogorvoslattól, felülvizsgálati kérelmünk érdemi tárgyalásától.

Az érintettség tartalmi oldala a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 112.§-ában írottakból vezethető le.

„112. § (1) A helyi önkormányzat feladataihoz igazodóan választja meg a gazdálkodás formáit, és pénzügyi előírások keretei között önállóan alakítja ki az érdekeltségi szabályokat. A helyi önkormányzat a feladatai ellátásának feltételeit saját bevételeiből, más gazdálkodó szervektől átvett bevételekből, valamint központi költségvetési támogatásból teremti meg.”

Az alperes központi költségvetési támogatás egy részét vontta meg tőlünk, mint falugondnoki szolgáltatást fenntartó magánjogi jogalanytól. A megvont összeget elsődlegesen beszédési megbízás során lehet végrehajtani. A megvonás jogosságát vitattuk a Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt, ahol keresetünket elutasította a bíróság.

Sajtóhírek szerint több mint száz hasonló tényállás alapján hozott marasztaló határozatot az alperes és a rendes jogorvoslati eljárások során az eljáró bíróságok különböző határozatokat hoztak. Szükség lenne a jogegység megteremtésére ebben a körben. A felülvizsgálati kérelmet ennek elősegítése érdekében terjesztettük elő. Az érdemi vizsgálat mellőzésével történt elutasító kúriai végzés ezt a reményünket is megghiúsította.

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek:

Ügyvédi meghatalmazást T/1 alatt csatolunk.

A személyes adatok közzétételéhez hozzájárulunk.

Tájékoztatom a T. Alkotmánybíróságot, hogy a jelen indítvány azonos tartalmú a [REDACTED] Önkormányzata képviseletében beadott IV/1548-5/2018 ügyszámú és [REDACTED] Önkormányzata képviseletében beadott a IV/1572-5/2018 ügyszámú ügyekkel, **ez az indítvány egy pontosított változata az itt megjelölt korábbi indítványoknak.**

Egyidejűleg [REDACTED] a képviseletében is hasonló indítvány kerül előterjesztésre.

Kaposvár, 2019. január 23. napján.

Tisztelettel:

[REDACTED]

[REDACTED]

képviseletében

Dr. CSILLAG GUSZTÁV
ügyvéd

[REDACTED]